

PÄLKÄNEEN KUNTA**Tarkastuslautakunta 15.5.2018****ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2017****JOHDANTO**

Uusi valtuusto aloitti toimikautensa 1.6.2017. Pälkäneen kunnassa toteutettiin vuoden 2017 aikana organisaatiouudistus, joka tuli voimaan 1.6.2017. Uusi lautakuntarakenne tuli voimaan uuden valtuustokauden alussa. Lautakunnat 1.6.2017 alkaen: tarkastuslautakunta, sivistyslautakunta, tekninen lautakunta, keskusvaallautakunta ja elinvoimalautakunta. Rakennus-, vapaa-aika- ja ympäristölautakunnat lakkautettiin.

Pälkäneen kunnanvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 15.5.2017 uuden hallintosäännön, joka astui voimaan 1.6.2017. Kunnanvaltuusto hyväksyi 9.11.2017 kunnan taloushierarkian ja talousraportoinnin muuttamisen 1.6.2017 voimaan tullutta organisaatiota vastaavaksi.

Tilinpäätös 2017 on laadittu uuden lautakunta- ja organisaatorakenteen mukaisesti ja jo tilikauden aikana talousarvioseuranta on muokattu vastaamaan uutta rakennetta. Organisaatiomuutos ja taloushierarkian muutokset ovat voineet aiheuttaa epätarkkuuksia lukujen vertailuvuuteen.

Käyttötalouden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen on esitetty tilinpäätöskirjassa 1.6.2017 voimaan tulleen organisaation mukaisena. Samoin investointien toteuma on esitetty voimaan tulleen organisaation mukaisena.

Kirjanpito ja palkanlaskenta on siirretty KuntaPron hoidettavaksi vuoden 2017 alusta.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, ARVIOINTIMENETTELY JA KOKOONPANO

Pälkäneen kunnanvaltuusto on kuntalain mukaisesti asettanut tarkastuslautakunnan, toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Lautakunnan toimikausi alkoi 1.6.2017 uuden valtuustokauden alkaessa.

Kuntalain (410/2015) 84 §:n mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava sidonnaisuuksistaan tarkastuslautakunnalle. Säännöstä on sovellettu 1.6.2017 alkaen.

Tämän arvioinnin perustana ovat olleet talousarvioissa kunnanvaltuuston hyväksymät toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Tarkastuslautakunta on perehtynyt toimitilien päätöksiin. Lautakunnan kuultavana on ollut eri tehtäväalueiden johtavia viranhaltijoita ja työntekijöitä. Lisäksi tarkastuslautakunta on kuullut vastuunalaista tilintarkastajaa.

Tilikautena 2017 tarkastuslautakunnassa ovat toimineet 1.6.2017 lähtien:

Tiina Kokkola, puheenjohtaja
Matti Rulja, varapuheenjohtaja
Risto Lindholm
Elina Lintunen
Jarkko Pihkala
Heli Puputti
Veli-Matti Salakka

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut johdon sihteeri Päivi Nieminen.

Tilintarkastusyhtiöksi kunnanvaltuusto on valinnut 15.5.2017 vuosille 2017-2019 KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy:n, jonka päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut KHT, JHT Mari Säynätjoki.

Esteelliset

Tarkastuslautakunnan jäsenet Jarkko Pihkala ja Risto Lindholm eivät ole osallistuneet esteellisinä kunnanhallituksen toiminnan arvioimiseen koskien aikaa 1.1.-31.5.2017. Tiina Kokkola ei ole osallistunut sivistyslautakunnan toiminnan arvioimiseen koskien aikaa 1.1.-31.5.2017. Elina Lintunen ei ole osallistunut ympäristölautakunnan toiminnan arvioimiseen 1.1.-31.5.2017.

TALOUDELLISTEN JA TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Toimintakulut

Vuoden 2017 alkuperäisen talousarvion toimintakulut olivat 46.808.241 €. Muutettu talousarvio oli 47.805.241 €. Tilinpäätöksessä toimintakulujen toteutuma oli 47.090.046,94 €.

Käyttötalouteen myönnettiin vuoden 2017 aikana useita lisämäärärahoja. Hallintokoordinaattorin määräaikaiseen työsuhteeseen ja rakennustarkastuksen sijaisuusjärjestelyihin myönnettiin yhteensä 51 000 euron, talouspalveluihin yhteensä 39 000 euron ja Luopioisten kuntoradan peruskorjaukseen 7 000 euron lisämääräraha. Suurimpana lisäyksenä hyväksyttiin erikoissairaanhoidon kustannuksiin 900 000 euron suuruinen lisämääräraha. Yhteensä lisämäärärahoja myönnettiin 997 000 euroa ja tuottojen alenemaa hyväksyttiin 7 100 euron verran.

Toimintatuotot

Vuoden 2017 muutetun talousarvion toimintatuotot olivat 9.462.794 €. Tilinpäätöksessä toimintatuottojen toteutuma oli 9.000.108,74 €, jolloin toimintatuotot jäivät arvioitua pienemmäksi ja alitti talousarvion 462.685,26 €.

Verot

Vuoden 2017 talousarviossa verotuloiksi arvioitiin 22.439.000 € ja toteuma tilinpäätöksessä oli 23.080.438 €. Kunnan tuloveron toteuma oli 495 023 € arvioitua parempi. Osuus yhteisöveron tuotoista oli 146.238 € arvioitua parempi. Kiinteistövero oli arvioidun suuruinen.

Valtionosuudet

Vuoden 2017 valtionosuuksiksi arvioitiin 16.462.893,00 €. Ne ylittyivät talousarviosta 38.180,00 €:lla.

Vuosikate

Alkuperäisessä talousarviossa vuosikatteenksi arvioitiin 1.561.096,00 €, muutetussa talousarviossa vuosikatteenksi arvioitiin 556.996,00 €. Talousarviomuutoksista johtuen vuosikatearvio heikkeni 1 004 100 €:lla. Tilinpäätös osoitti kuitenkin vuosikatteenksi 1.836.562,69 €, johon vaikuttivat arvoitua suuremmat verotulot ja valtionosuudet sekä poikkeuksellinen PSHP:n ylijäämän palautus 290.000 €.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos oli alijäämäinen 531.443,64 €, mutta koska tuloutettiin 595 740,78 € kirjattuja poistoeroja, saatiin tilikauden ylijäämäksi 64 297,14 €, joka siirrettiin tilikauden yli-/alijäämätilille.

TOIMINNAN RAHOITUS

Kunnan rahavarat olivat tilikauden alussa 1,88 milj. € ja tilikauden lopussa 3,95 milj. €. Kunnan lainakanta tilikauden lopussa oli 7.861.000 €, joka on 1.197 €/asukas. Tilastokeskuksen tietojen mukaan vuoden 2016 keskimääräinen lainakanta/asukas vuoden lopussa oli 2 933 euroa/asukas.

INVESTOINNIT

Talousarviossa investointimenojen määräksi arvioitiin 6.740.800 €. Investointeihin myönnettiin yhteensä 1 685 000 euron lisämäärärahat. Vuosi 2017 oli merkittävä investointien vuosi. Maa- ja vesialueiden hankintaan varattiin 1,1 milj. € Roholan alueelta. Liikuntahalliin varattiin 3 milj. €, ja hankkeen toteutuma vuoden lopussa oli 2,5 milj. €. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saatiin Liikuntahalliin 900.000 €. Kunta osti Keskinäinen Kiinteistö Oy Luopioisten pienteollisuustalosta lisää osakkeita 80.000 €:lla, jolloin yhtiöstä tuli kunnan tytäryhtiö 78 %:n omistuksella. Lähiliikuntapuiston rakentamiseen myönnettiin 45.000 €, joka oli Valtiokonttorilta saatua perintövaraa. Roholan kunnallistekniikan rakentamiseen myönnettiin 1.500.000 €:n lisämääräraha, mutta toteutus ajoittuu vuodelle 2018. Vuoden 2017 lopussa hyväksyttiin vielä Pälkäneen torin rakentamisen lisämääräraha suuruudeltaan 60 000 euroa.

HENKILÖSTÖ

Vuoden 2017 lopussa kunnan palveluksessa oli 266 henkilöä, joista määräaikaisia oli vuoden lopussa 63 henkilö. Vuonna 2017 työntekijöitä oli 19 vähemmän kuin vuonna 2016. Kunnassa on laadittu vuonna 2017 henkilöstöraportti.

TOIMIELIMET

Kuten johdannossa todettiin, kunnan lautakuntarakenne muutettiin uuden valtuustokauden alussa. Alla olevasta taulukossa näkyy kuinka eri toimielinten menot ja tulot ovat toteutuneet. Toimielinten on pysyttävä talousarviossa tai pyydettävä kunnanvaltuustolta ylityslupa.

Yhteenveto käyttötalouden määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Määrärahat (€EÜR)					Tuloarviot (€EÜR)							TA netto	Net-to
	Alkmp. TA	TÄ:n muutokset	TA muut. jälkeen	Toteutus	Polk. tulos	(Poikkeus mu %)	Alkmp. p. TA	TÄ:n muutokset	TA muut. jälkeen	Toteutus	Polk. tulos	(Poikkeus mu %)		
KÄYTTÖTALOUS-OSA														
Tarjouslaskentakunta														
Tarjousstoitot	15		15	11	-4	-30,02 %								
Kunnanhallitus														
Hallintopalvelut	2 490	27	2 507	2 423	-84	-3,34 %	1 578		1 578	1 488	-89	-5,6	-951	-935
Terveystieteiden tutkimuskeskus	2 721	35	2 780	2 541	-219	-7,92 %	2 104	-7	2 287	2 005	-282	-12,3	-473	-536
Maanviljely ja kasvuolosuhteiden tutkimuskeskus	133		133	108	-25	-18,87 %	2		2	0	4		-131	-102
Sosiaalipalvelut, terveyspalvelut	23 071	900	23 071	24 086	101	0,43 %				34	34		-23935	-24044
Eläkeläisten tukikeskus														
Eläkeläispalvelut	585		585	464	-121	-20,67 %	152		152	126	-26	-1,7	-433	-338
Sivistyslautakunta														
Sivistyspalvelut	13 042		13 042	12 724	-318	-2,44 %	755		755	780	31	4,1	-12187	-11938
Tekninen lautakunta														
Tekniset palvelut	5 500	7	5 507	3 432	-55	-1,59 %	3566		3566	3321	-245	-6,9	59	-151
Vesihuoltoalues	838		838	901	63	7,52 %	1032		1032	1146	114	11	-184	243
Vesihuolto- ja ympäristökeskus														
Kalustonhallinta	174	24	198	164	-33	-16,92 %	92		82	69	-13	-15,8	116	-95
Ympäristönsuojelu	248		248	222	-26	-10,36 %	12		12	17	5	41,7	236	-205
INVESTOINTIOSA														
Kunnanhallitus														
Hallintopalvelut	1 174	80	1 254	1 048	-208		100		100	308	208		-868	-758
Sivistyslautakunta														
Sivistyspalvelut	64		64	32	-32									
Tekninen lautakunta														
Tekniset palvelut	895	1 560	2 445	427	-2 018								-64	-32
Vesihuoltoalues	540		540	214	-326								-2445	-427
													-540	-214

Tilinpäätöksessä on esitetty eri toimielinten toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä niiden toteutuminen.

KUNTAKONSERNI

Kunnan yhdisteltyyn konsernitilinpäätökseen kuuluvat kunnan tytäryhtiöt: Pälkäneen Asuntotuotanto Oy, Pälkäneen Aluelämpö Oy, Pälkäneen Valokuitu Oy ja Keskinäinen Kiinteistö Oy Luopioisten pienteollisuustalo.

Lisäksi yhdisteltyyn konsernitilinpäätökseen sisältyvät osuudet kuntayhtymistä ja yksi osakkuusyhteisö (Luopioisten Vesihuolto Oy).

Konsernitilinpäätös on 190 424,62 € alijäämäinen. Konsernin velat tilikauden päättyessä olivat 16.414.281 €, joka on 2.499 €/asukas.

TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN

Kunnassa on päätetty laatia uusi talouden tasapainottamishjelma, joka tulee käsittelyyn vuoden 2018 aikana. Kunnanhallitus asetti 25.10.2017 tehtävään ohjausryhmän. Tasapainottamishjelman laatiminen on katsottu aiheelliseksi suunnittelukausivuosille ennustettujen alijäämäisten tilikausien vuoksi. Tulevien vuosien ennusteet näyttävät alijäämäisiltä 0,5 – 2 milj. € vuosien 2018, 2019 ja 2020 aikana.

SIDONNAISUUSILMOITUKSET

Kuntalain mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan. Tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja huolehtii sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla.

Pälkäneen kunta on hankkinut sidonnaisuusrekisteripalvelut Project-TOP Solutions Oy:ltä. Palvelu on verkkopalvelu, johon luottamushenkilöt ja viranhaltijat itse täydentävät sidonnaisuustietonsa. Tarkastuslautakunta on sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä ja vie sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi säännöllisesti. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Vuoden 2017 sidonnaisuusilmoitukset on annettu kunnanvaltuustolle tiedoksi ja asia on käsitelty 9.11.2017 valtuuston kokouksessa.

MUUT HAVAINNOT

Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaan valtuusto päättää kuntastrategiasta. Vuonna 2017 uuden valtuustokauden alettua on ryhdytty valmistelemaan kuntastrategiaa vuosiksi 2018 – 2028. Strategiaa varten valtuusto on työskennellyt valtuustoseminaareissa, on kuultu kuntalaisia sekä eri kunnan toimijoita. Nykyinen strategia on voimassa vuoden 2018 loppuun.

Tarkastuslautakunta kehottaa toimielimiä tekemään realistiset talousarviot sekä käyttötalouden osalta että Investoinneissa ja seuraamaan huolellisesti talousarvioinnin toteutumista.

Pälkäneellä 15.5.2018



Tiina Kokkola, puheenjohtaja



Elina Lintunen



Heli Puputti



Veli-Matti Salakka



Tomi Hämäläinen, varajäsen



Eero Lindholm, varajäsen